

पृष्ठभूमि

आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा जोखिममा रहेका नागरिकलाई संरक्षण गर्नु राज्यको मूल दायित्व हो । संविधानको धारा ३४ मा योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हकलाई श्रमिकहरूको मौलिक हकको रूपमा उल्लेख गरिएको छ । श्रमिकको योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हक सुनिश्चित गर्ने तथा योगदानकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा आएको छ । यो ऐन अन्तर्गतको सामाजिक सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्न तोकिए बमोजिम सामाजिक सुरक्षा योजनामा सहभागी हुनु पर्दछ । यसको लागि रोजगारदाता तथा श्रमिक सामाजिक सुरक्षा कोषमा सूचिकृत हुनु पर्दछ । सामाजिक सुरक्षा योजनामा सूचीकृत भई योगदान गरे पश्चात मात्र देहायका योजनामा उल्लेखित शर्त अनुरूप सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।

२०७६ श्रावण १ गते देखि लागु भएको सामाजिक सुरक्षा योजनामा मासिक पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा देखि आधारभूत पारिश्रमिकको एकतिस प्रतिशत कट्टा गरी (रोजगारदाताको तर्फबाट बीस प्रतिशत र श्रमिकको तर्फबाट एघार प्रतिशत) रोजगारदाताले कोषले तोकेको बैंक खातामा प्रत्येक महिना सकिएको पन्ध्र दिनभित्र रकम जम्मा गरिसक्नु पर्नेछ । योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ अनुसार सामाजिक सुरक्षा कोषले कार्यान्वयनमा ल्याएका सामाजिक सुरक्षा योजना र तिनका विशेषताहरू देहाय अनुसार रहेका छन् :

चार प्रकारका योजनाहरू र योगदानको बाँडफाँड:		
सि. नं.	योजना	बाँडफाँड
१	औषधि उपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा योजना	१%
२	दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना	१.४%
३	आश्रित परिवार सुरक्षा योजना	०.२७%
४	वृद्धावस्था सुरक्षा योजना	२८.३३%
	जम्मा	३१%

सामाजिक सुरक्षा कोषले हाल लागू गरेका योजनाहरू

१. औषधि उपचार स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा योजनामा रहेका मुख्य प्रावधानहरू:

- कोषमा योगदान शुरू भएको ३ महिना पछाडीदेखी योगदान गर्न छोडेको ३ महिना सम्म लागू रहने ।
- घरमै बसी उपचार गरेमा वार्षिक पच्चीस हजार तथा अस्पताल भर्ना भई उपचार गर्नुपर्ने अवस्थामा वार्षिक एक लाख रुपैयाँ मध्ये कुल दाबी रकमको असी प्रतिशत कोषले व्यहोर्ने र बाँकि २० प्रतिशत योगदानकर्ता स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- गर्भावस्थाको परिक्षण तथा तीन महिना सम्मको शिशुको उपचार खर्च समेत यस सुविधामा समावेश हुनेछ । चौबीस हप्ता भन्दा बढीको गर्भपतन तथा मृत शिशु जन्मिएको अवस्थामा समेत यो सुविधा पाउने व्यवस्था छ ।
- योगदानकर्ता वा निजको पत्नी प्रसुति भएको अवस्थामा शिशुलाई एक महिनाको

पारिश्रमिक बराबरको रकम प्रसुति स्याहार वापत प्रदान गरिने छ ।

- प्रसुति विदा वापत योगदानकर्तालाई आधारभूत पारिश्रमिकको ६० प्रतिशत रकम भुक्तानी गरिने छ । (रोजगारदाताले प्रदान गर्ने ६० दिनको भुक्तानी बाहेक)
- विरामी विदा वा प्रसुति विदाको सुविधा पाउने अवस्थामा व्यवसाय बन्द भएको वा रोजगारी अन्त्य भएको अवस्थामा कोषले सो दायित्व बहन गर्ने ।

२. दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजनामा रहेका मुख्य प्रावधानहरू:

- दुर्घटना वापतको सुविधा कोषमा योगदान शुरू गरेको दिन देखि प्राप्त गर्न सकिने छ र मासिक नियमित योगदान गर्दासम्म यो योजनाबाट सुविधा प्राप्त हुनेछ।
- व्यवसायजन्य रोग वापतको सुविधा कोषमा योगदान सुरु गरेको २ वर्ष पछि लागु हुने र योगदान गर्न छोडेको २ वर्ष सम्म लागू रहने छ ।
- योगदानकर्ता रोजगारजन्य दुर्घटनामा परी वा व्यवसायजन्य रोगको उपचारमा लाग्ने सम्पूर्ण खर्च कोषले व्यहोर्ने छ भने रोजगारीजन्य बाहेक अन्य दुर्घटनाको हकमा ७ लाख सम्मको उपचार खर्च कोषले व्यहोर्ने छ ।
- रोजगारजन्य दुर्घटना वा व्यवसायजन्य रोगको कारण अस्थायी पूर्ण असक्षमता भएमा आधारभूत पारिश्रमिकको ६० प्रतिशत रकम मासिक रूपमा निज काममा नफर्कदा सम्म पाउने छ भने सोही कारणले स्थायी असक्षमता भएमा असक्षमताको अनुपातमा मासिक सुविधा पाउने छ । तर, स्थायी पूर्ण असक्षमता भएमा आधारभूत पारिश्रमिकको ६० प्रतिशत रकम निज स्वयंलाई वा हेरचाह गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई मासिक रूपमा निज जिवित रहुन्जेल कोषले प्रदान गर्ने छ ।

३. आश्रित परिवार सुरक्षा योजनामा रहेका मुख्य प्रावधानहरू:

- योगदानकर्ताको मृत्यु भएमा निजको परिवारलाई यो सुविधा आजिवन प्रदान गरिने ।
- जुनसुकै कारणले योगदानकर्ताको मृत्यु भएमा निजको पति वा पत्नीले निजले खाईपाई आएको अन्तिम आधारभूत पारिश्रमिकको ६० प्रतिशत बराबरको रकम निज जीवित रहेसम्म निवृत्तभरण पाउने छन् ।
- योगदानकर्ताको मृत्यु भएमा निजको सन्तती २१ वर्ष उमेर पुरा नभएसम्म योगदानकर्ताको आधारभूत पारिश्रमिकको ४० प्रतिशत रकम मासिक रूपमा शैक्षिक वृत्ति वापत पाउने छन् । एक भन्दा बढी सन्तति भएमा ६० प्रतिशत रकम दामासाहीले प्रदान गरिने छ । शारीरिक वा मानसिक रूपमा अशक्त भएका बच्चाको हकमा उमेरको हद लाग्ने छैन भने २१ वर्ष पुरा नहुदै पढाई छाडेमा वा अध्ययन पूरा भएमा वा विवाह गरेमा पनि यो सुविधा प्रदान गरिने छैन ।
- योगदानकर्ताको मृत्यु भएमा निजको पति वा पत्नी वा छोरा वा छोरी नभएको अवस्थामा निजका एकाघरका बुवा आमालाई आधारभूत पारिश्रमिकको ६०% निजहरूको जीवनकाल भरीमा मासिक रूपमा निवृत्तभरण प्रदान गरिनेछ । तर निजहरूको वैकल्पिक रोजगारी भएमा सो सुविधा प्रदान गरिने छैन ।
- योगदानकर्ता वा असक्षमताको सुविधा लिइरहेको अवस्थामा श्रमिकको मृत्यु भएमा निजको हकवालालाई पच्चीस हजार रुपैयाँ अन्तिम संस्कार खर्च वापत प्रदान गरिनेछ ।

४. वृद्ध अवस्था सुरक्षा योजनामा रहेका मुख्य प्रावधानहरू:

(क) निवृत्तभरण योजना

(ख) अवकाश सुविधा योजना

- २०७६ असार मसान्त भित्र श्रम सम्बन्धमा रहेका श्रमिकहरूले निवृत्तभरण र अवकाश सुविधा योजना मध्ये एउटा योजना छनौट गर्न सक्नेछन् । साठी वर्ष उमेर भएपछि यदि निवृत्तभरण योजनामा सहभागी हुने भएमा लिखित रूपमा निवेदन दिनुपर्ने छ ।
- २०७६ श्रावण देखि श्रम सम्बन्ध कायम भएका श्रमिकहरूले १५ वर्ष कोषमा योगदान गरेपछि स्वतः रूपमा निवृत्तभरण योजनामा सहभागी हुनुपर्नेछ । तर १५ वर्ष योगदान नपुगेको अवस्थामा ६० वर्ष पुरा भएपछि वृद्धावस्था सुरक्षा योजना वापत जम्मा भएको रकम र प्रतिफल समेत एकमुष्ट फिर्ता पाउनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा कोषबाट निवृत्तभरण प्राप्त गर्न कोषमा १५ वर्ष (१८० महिना) योगदान र योगदानकर्ताको उमेर ६० वर्ष पुरा भएको हुनु पर्नेछ ।
- कुनै पनि श्रमिकले निवित्तभरण प्राप्त गर्न शुरू गरेको १८० महिना पुरा नहुदै मृत्यु भएमा निजको दम्पतिले निजले पाईरहेको निवित्तभरणको पचास प्रतिशतले हुन आउने रकम आजिवन निवृत्तभरण प्राप्त गर्नेछ ।

अन्य प्रावधानहरू :

- विदेशी नागरिक सामाजिक सुरक्षा योजनामा आवद्ध भएमा निजको श्रम सम्बन्ध समाप्त भई फर्कि जादाँ कोषमा वृद्धावस्था सुरक्षा योजना वापत जम्मा भएको योगदान र सो को लगानीको प्रतिफल समेत फिर्ता पाउने छ । नेपाली नागरिकको हकमा अन्य देशको स्थायी आवासीय प्रमाणपत्र प्राप्त भएको खण्डमा विदेशी नागरिक सरह व्यवहार गरिने छ ।
- साठी वर्ष पुरा भएको व्यक्ति श्रम सम्बन्धमा रहिरहेमा निजले सामाजिक सुरक्षा कोषमा स्वेच्छिक रूपमा योगदान गर्न वा नगर्न सक्नेछ ।
- नेपाल सरकार वा अन्यत्रबाट पेन्सन पाईरहेको व्यक्ति सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध भई पेन्सनको लागि योग्य भएमा दोहोरो पेन्सन प्राप्त गर्न सक्नेछ ।
- कुनै योगदानकर्ताले १८० महिनाको योगदान नगर्दै साठी वर्ष उमेर पुरा भएको रहेछ भने निजले चाहेमा कोषमा जम्मा भएको योगदान र प्रतिफल समेतको योगलाई १८० ले भाग गर्दा आउने रकम प्रत्येक महिना निजको जीवनकालभर निवृत्तभरण पाउने छ ।
- निवृत्तभरण पाउने उमेर नपुगेको कुनै श्रमिकको सेवा समाप्त भई अर्को सेवा शुरू नभएको अवस्थामा पनि निजले सामाजिक सुरक्षा योजनामा निरन्तरता दिन चाहेमा योगदानको सम्पूर्ण रकम स्वयंले व्यहोरी योजनालाई निरन्तरता दिन सक्नेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा योजना अन्तर्गत प्राप्त गरिने सबै प्रकारका निवृत्तभरण सुविधामा समय समयमा मुद्रास्फिती समायोजन गरिने छ ।

२०७६ असोज मसान्तसम्म सम्पूर्ण रोजगारदाता तथा श्रमिकहरु सामाजिक सुरक्षा कोषमा सूचिकृत भइसक्नु पर्नेछ ।

नियमित/कार्यगत/समयगत/दैनिक/आकस्मिक वा आंशिक समय काम गर्ने सम्पूर्ण श्रमिकले अनिवार्य रूपमा सामाजिक सुरक्षा कोषमा सूचिकृत हुनुपर्नेछ ।

सुविधा कसरी दाबी गर्ने ?

- प्रत्येक सुविधा दावी सम्बन्धमा छुट्टा छुट्टै दाबी फारम व्यवस्था गरिएको छ । सो दाबी अनलाइन मार्फत सामाजिक सुरक्षा कोषमा पठाउनु पर्नेछ ।
- यस्तो फारमको साथमा सो दाबी पुष्टि हुने कागज समेत अपलोड गर्नु पर्दछ ।
- अस्पतालमा भर्ना भएको वा घरमै बसि उपचार गराएको हकमा उपचार सेवा लिएको अस्पताल स्वयंले दाबी गर्नु पर्दछ ।

सामाजिक सुरक्षा योजनामा सूचिकृत हुने प्रक्रिया

अनलाईन प्रणालीबाट सूचिकृत हुने प्रक्रिया :

रोजगारदाता सूचिकृत हुने प्रक्रिया:

- http://ssf.gov.np मा लगईन गरी SOSYS ICON मा क्लिक गर्नुपर्नेछ ।
- Employee Registration Menu बाट New Registration क्लिक गर्नुपर्नेछ ।
- Submission No. पाउनका लागि देखिएको फारम भर्नुपर्नेछ ।
- Submit Button क्लिक गरेपछि Submission No. प्राप्त हुनेछ ।
- Submission No. टिपेर राख्नुपर्नेछ ।
- Submission No. प्राप्त भएपछि रोजगारदाताले Display भएको फारम भर्नुपर्नेछ ।
- ठेगाना, कागजपत्र, अध्यक्ष र कार्यकारीप्रमुख अन्तर्गतको विवरण भर्नुपर्नेछ ।
- प्रत्येक द्याबको विवरण भरी add मा क्लिक गर्दै जानुपर्छ ।
- Save Button मा क्लिक गरेको विवरण पछि सच्याउन सकिन्छ भने Submit Button मा क्लिक गरेपछि विवरण सच्याउन मिल्दैन ।

श्रमिक सूचिकृत हुने प्रक्रिया :

- Menulist बाट Employee Portal मा क्लिक गर्दा देखिएको Window Display मा Employee ले आफ्नो User Name, Password र SSID भर्नुपर्छ । सो भरिसकेपछि Login Botton मा क्लिक गर्दा User Name र Password Same छ भने Change Password भन्ने फारम खोल्छ ।
- यो फारममा User Name र SSID Auto Generate हुन्छ । Employee ले आफ्नो Old Password, New Password र Confirm New Password भर्नुपर्छ ।
- नयाँ Password भरिसकेपछि Change मा क्लिक गर्दा Window Display हुन्छ, त्यसमा Employer ले आफ्नो User Name र नयाँ Password र SSID भर्नुपर्छ ।
- भरिसकेपछि Login मा क्लिक गर्दा Window Display हुन्छ, त्यसको Menu List बाट Contributor Register मा क्लिक गर्दा Submission No. माग्छ ।

- Submission No. प्राप्त गरिएको छैन भने Get Sub No मा क्लिक गर्दा Submission No. Auto Generate हुन्छ । Display भएको Submission No. टिप्नुपर्छ ।
- Submission No. प्राप्त गरिएको छ भने Yes मा क्लिक गरी Submission No. Enter गरी Ok Button मा क्लिक गर्नुपर्छ ।
- Ok Button मा क्लिक गरेपछि देखाएको Window Display मा नयाँ Contributor Register गर्न Add Button मा क्लिक गर्नुपर्छ । Add Button मा क्लिक गरेपछि देखाएको Window Display को फारम Employer ले आफ्ना Contributors को Details Register गर्न प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- यो फारममा Contributor को First Name, Middle Name, Last Name, Gender, Date of Birth र Nationality भर्नुपर्छ ।
- रोजगारीको विवरण, ठेगाना, सम्पर्क, नातेदार/इच्छाएको व्यक्ति, कागजपत्र Tab हरूमा विवरण भरी Add गर्दै जानुपर्छ ।
- Multiple Nominee Document Add गर्न Add Button मा क्लिक गर्नुपर्छ ।
- सबै Relatives Nominee Details भरी Ok Button मा क्लिक गर्नुपर्छ ।
- Multiple Documents Add गर्न Add Button मा क्लिक गर्नुपर्छ ।
- Save Button मा क्लिक गर्दा भरिएका डाटाहरु Temporarily Save हुन्छ । Submit Button क्लिक गर्दा भरिएका Date Permanently Save हुन्छ र पछि Change गर्न मिल्दैन ।
- Submit गरेपछि Go List Button मा क्लिक गर्दा देखिएको Window Display मा Add Button मा क्लिक गरेर अरु श्रमिकको फारम भरी थप्न सकिन्छ ।
- Save गरेको श्रमिकको स्थिति "I" हुन्छ र Submit गरेको श्रमिकको स्थिति "F" हुन्छ ।
- Save गरेको फारममा पुनः क्लिक गरी परिवर्तन गरेर Submit गर्न सकिन्छ ।
- सबै कर्मचारीको विवरण भरिसकेपछि Batch Submit मा क्लिक गर्नुपर्छ । त्यसो गरिसके पछि Batch Verified भन्ने सन्देश देखिन्छ ।

विस्तृत जानकारीको लागि माथिको QR Code Scan गर्नुहोला ।

“सामाजिक सुरक्षा योजनामा सहभागी बनौ सुरक्षित भविष्य सुनिश्चित गरौं”

नेपाल सरकार
श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय
सामाजिक सुरक्षा कोष

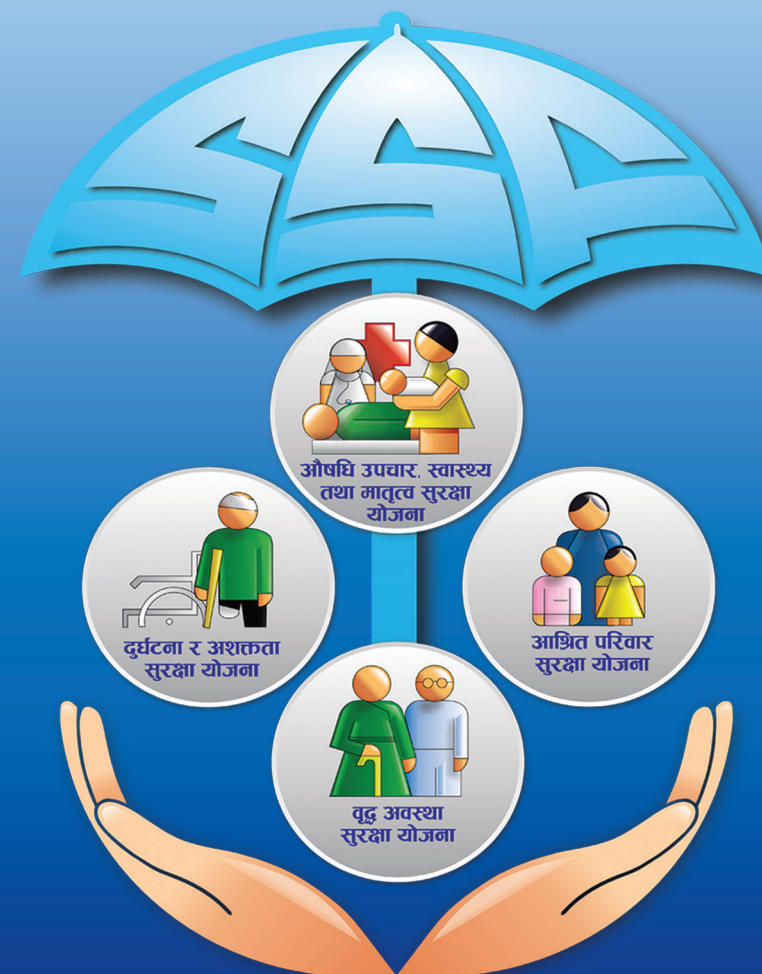
फोन नं. ०१-४२५६१४४/४२५६३१५, फ्याक्स: ०१-४२५५४६३
ईमेल: info@ssf.gov.np

नेपाल सरकार
श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय
सामाजिक सुरक्षा कोष

“सहभागिता-योगदान-सामाजिक सुरक्षा”

“असल श्रम सम्बन्धको आधार सामाजिक सुरक्षा र रोजगार”